

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

19.4.2010

B7-0238/2010

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B7-0206/2010. számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 115. cikkének (5) bekezdése alapján

a cianidos bányászati technológiák általános betiltásáról az EU-ban

János Áder, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Zuzana Roithová
a PPE képviselőcsoport nevében

B7-0238/2010

Az Európai Parlament állásfoglalása a cianidos bányászati technológiák általános betiltásáról az EU-ban

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkére,
- tekintettel az elővigyázatosság elvére, amelyet a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozat, valamint a biológiai sokféleségről szóló 1992-es Rio de Janeiro-i egyezmény is rögzített,
- tekintettel az Európai Parlament és a Tanács 2000. október 23-i, 2000/60/EK vízügyi keretirányelvében foglalt környezetvédelmi célokra,
- tekintettel az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, amely engedélyezi a cianid bányászati alkalmazását, meghatározván a megengedett legmagasabb cianidszintet,
- tekintettel a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. december 16-i 2003/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (Seveso II), amely szerint „a bányászatban bizonyos tárolási és feldolgozási tevékenységek [...] potenciálisan rendkívül súlyos következményekkel járhatnak”,
- tekintettel a környezeti károk megelőzése és helyreállítása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, amelynek értelmében a tagállamok engedélyezhetik, hogy a gazdasági szereplők bizonyos feltételek fennállása esetén ne legyenek kötelesek viselni a környezeti károkból eredő költségeket,
- tekintettel a spanyol, a belga és a magyar soros elnökség 18 hónapos munkaprogramjára, valamint annak a vízügyi politikára és a biológiai sokféleségre vonatkozó célkitűzéseire,
- tekintettel a cianidos technológiák általános tilalmára vonatkozó, a 44/1988. bányászati törvény 2000. évi módosítása révén Csehországban hozott intézkedésekre, valamint a magyar 48/1993. bányászati törvény 2009. évi módosítására, amely Magyarország területén megtiltja a cianid alapú bányászati technológiák alkalmazását, valamint a cianidos átmósás betiltásáról szóló, 2002-ben hozott német rendeletre,
- tekintettel a 2010. március 17-én a Bizottsághoz intézett, a cianidos bányászati technológiák EU-ban való betiltásáról szóló kérdésre (O-0035/2010 – B7-0206/2010),
- tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére és 110. cikkének (2) bekezdésére,

- A. mivel az ENSZ 2010-et a biológiai sokféleség nemzetközi évének nyilvánította, és az egész világot arra szólítják fel, hogy 2010-ben tegyen lépéseket a földi élet sokféleségének megőrzése érdekében,
- B. mivel a cianid az aranybányászatban alkalmazott, súlyosan mérgező vegyi anyag, amely a vízügyi keretirányelv VIII. melléklete értelmében fő szennyező anyagnak minősül, amelynek katasztrofális és visszafordíthatatlan hatása lehet az emberi egészségre és a környezetre, így a biológiai sokféleségre is,
- C. mivel a cseh, a magyar, a lengyel és a szlovák környezetvédelmi minisztereknek a visegrádi országok 2007. május 25-én, Prágában tartott 14. környezetvédelmi miniszteri találkozón ismertetett, a fenntartható bányászatról szóló közös álláspontjában a miniszterek aggodalmuknak adtak hangot amiatt, hogy a régióban több helyütt olyan, veszélyes technológiákat alkalmaznak vagy terveznek bevetni, amelyek tekintélyes környezeti kockázatokkal járnak, és esetleg határokon átnyúló következményeket is okozhatnak,
- D. mivel a Duna védelmére és fenntartható használatára szóló együttműködésről szóló szófiai egyezmény keretében a felek abban állapodtak meg, hogy a vízügyi keretirányelv szerinti kiemelt veszélyes anyagok mellett a cianid is jelentős veszélyeket magában hordozó anyag,
- E. mivel az elmúlt 25 évben világszerte több mint 30 nagyobb cianidszivárgással járó komoly baleset fordult elő, különösen tíz évvel ezelőtt, amikor több mint 100 000 köbméter cianiddal szennyezett vizet eresztettek egy aranybánya víztárolójából a Tisza–Duna vízrendszerbe, ezzel Közép-Európa akkori legsúlyosabb ökológiai katasztrófáját idézve elő, és arra nézve nincs valódi garancia, hogy hasonló balesetek nem fordulnak elő többé, figyelembe véve kiváltképp az egyre gyakoribb szélsőséges időjárási körülményeket, többek között a gyakori erősen csapadékos időszakokat, amint azt az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport negyedik értékelő jelentése is előrevetíti,
- F. mivel még mindig számos EU-tagállam szembesül olyan külszíni aranybányákkal kapcsolatos nagyszabású, új projektekkel, amelyek az emberi egészség és a környezet tekintetében további potenciális veszélyeket magukban hordozó cianidos technológiákat alkalmaznak nagy népsűrűségű területeken,
- G. mivel a vízügyi keretirányelv értelmében a tagállamok kötelesek elérni és megőrizni a vízkészletek „jó állapotát”, valamint meg kell akadályozniuk veszélyes anyagokkal való szennyeződésüket; mivel azonban a víz minősége függhet a cianidos bányászati technológiákat alkalmazó szomszédos országokban elhelyezkedő, adott vízgyűjtő vízminőségétől is,
- H. mivel a cianiddal kapcsolatos balesetek határokon átnyúló hatásai – különös tekintettel a nagy vízgyűjtők és a talajvizek szennyeződésére – felhívják a figyelmet arra, hogy uniós megközelítésre van szükség a cianidos bányászatból eredő súlyos környezeti veszélyek tekintetében,
- I. mivel még mindig nem állnak rendelkezésre prudenciális szabályok és megfelelő

pénzügyi garanciák, továbbá a cianidos bányászatra vonatkozó hatályos jogszabályok végrehajtása a tagállamok végrehajtási hatásköröket gyakorló hatóságainak rátermettségétől is függ, ezért csak idő és emberi mulasztás kérdése, hogy mikor következik be baleset,

- J. mivel a bányászati hulladékról szóló irányelvet néhány tagállam még nem hajtotta maradéktalanul végre,
  - K. mivel a cianidos bányászat csak kevés munkahelyet teremt és azt is mindössze 8–16 évre, miközben hatalmas, határokon átnyúló ökológiai károkat okozhat, amelyeket nem az eltűnő vagy csődbe ment, felelős üzemeltető vállalatok térítenek meg, hanem az állam, azaz az adófizetők,
  - L. mivel az üzemeltető vállalatok nem rendelkeznek hosszú távú biztosítással, amely fedezné a jövőben bekövetkező balesetből vagy működési zavarból adódó költségeket,
  - M. mivel két gramm arany előállításához egy tonna alacsony minőségű ércet kell kitermelni, ami után hatalmas mennyiségű bányászati hulladék marad a helyszíneken, miközben az arany 25–50%-a végül a hulladéklerakóban marad. Ráadásul a cianidos bányászati technológiát alkalmazó nagyszabású projektek évente több millió kilogramm nátrium-cianidot használnak fel, amelynek már a szállítása és tárolása is súlyos katasztrófákhoz vezethet, ha valahol hibát követnek el,
  - N. mivel vannak alternatív módszerek a cianidos technológiát alkalmazó bányászat helyettesítésére,
  - O. mivel az éppen zajló, cianidos technológiát alkalmazó projektek ellen a nyilvánosság egész Európában erőteljes tiltakozásokat szervez, amelyekben nem csak a polgárok, a helyi közösségek és nem kormányzati szervezetek vesznek részt, hanem állami szervek, kormányok és politikusok is,
1. úgy véli, hogy a vízügyi keretirányelv hatálya alá tartozó uniós célok – nevezetesen a jó kémiai állapot elérése és a vízkészletek, valamint a biológiai sokféleség megőrzése – tiszteletben tartását csak úgy lehet megvalósítani, ha nem engedélyezik a cianidos bányászati technológiákat;
  2. felszólítja a Bizottságot, hogy kezdeményezze a cianidos bányászati technológiák teljes betiltását az EU-ban 2011 vége előtt, mivel ez az egyetlen biztonságos módja vízkészleteink és ökoszisztémáink bányászati tevékenységekből származó cianidos szennyeződéstől való védelmének, valamint hogy végezzen ugyanakkor rendes hatásvizsgálatot;
  3. tudomásul veszi a megfelelő kezdeményezéseket az EU-ban és az ENSZ rendszerén belül, és erőteljesen szorgalmazza a biztonságosabb – elsősorban cianidmentes – bányászati alternatívák kifejlesztését és alkalmazását;
  4. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU-ban sem közvetlenül, sem közvetve ne támogassanak cianidos technológiát alkalmazó bányászati projekteket addig, amíg az általános tilalom alkalmazandó, és harmadik országokban se támogassák az ilyen

projekteket;

5. felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló, meglévő jogszabályok módosítására, amelynek értelmében minden üzemeltető vállalat köteles lesz olyan biztosítással rendelkezni, amely baleset vagy működési zavar esetén ellentételezi a károkat és fedezi az eredeti ökológiai és kémiai állapot helyreállításával kapcsolatos kármentesítés költségeit;
6. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.